

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено

на засіданні кафедри соціального
забезпечення та управління персоналом
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 31.08.2022р.)

в.о. завідувача кафедри

Н.З. Шегинська

Силабус з навчальної дисципліни
« Соціальна безпека »,
що викладається в межах ОПІ «Соціальне забезпечення»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності «Соціальне забезпечення»

Назва дисципліни	Соціальна безпека
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, просп. В. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 “Соціальна робота” 232 “Соціальне забезпечення”
Викладачі дисципліни	Кадикало Оксана Ігорівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом
Контактна інформація викладачів	ел. пошта oksana.kadykalo@lnu.edu.ua тел. +380672722502
Консультації з питань вивчення дисципліни	У день проведення практичних занять за розкладом
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна є обов'язковою, викладається протягом 5 семестру. Обсяг дисципліни становить <u>4</u> кредити ЄКТС, атестація: екзамен
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб сформувати у студентів знання щодо реалізації своїх прав і обов'язків як членів суспільства, усвідомлення можливості використання певного рівня соціальних умов та благ, незалежно від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна безпека» є вивчення студентами теоретичних засад та набуття практичних навичок у сфері соціальної безпеки.
Література для вивчення дисципліни	<u>Законодавство:</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України від 28.06.1996 р. Вісник Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. 2. Копенгагенська декларація про соціальний розвиток. Режим відкритого доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_505. 3. Закон України «Про національну безпеку України». Режим відкритого доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19. 4. Закон України про основи національної безпеки України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15. 5. Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України. Режим відкритого доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0060665-07. 6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Режим відкритого доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13 7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України». Режим відкритого доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015#n7. 8. Цілі сталого розвитку 2016-2030 [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://un.org.ua/ua/tsilirozvytkutysiacholittia/tsilistalohorozvytku>.

9. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
10. Закон України від 21.05.1997 року „Про місцеве самоврядування в Україні ”// Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 30. – Ст. 170.

Основна:

11. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2020.
12. Соціальна економіка : навчальний посібник / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотникова, Н. В. Аграмакова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 275 с.
13. Макарова О. В. Соціальна політика в Україні: Монографія / О. В. Макарова ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. – К., 2015. – 244 с.
14. Назарова Г. В. Регулювання доходів соціальних груп населення : монографія / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, А. В. Семенченко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 270с.
15. Публічне адміністрування: навч. посібник / За заг. ред. Даниленка А.С., П.І. Юхименко, Т.В. Сокольської К.: Центр учбової літератури, 2019. 288 с.
16. Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави: зб. тез наук. доп. наук.-практ. конф. (Київ, 4 квітня 2019 р.). Київ: Нац. акад. СБУ, 2019. 384 с.
17. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / редкол.; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е. Скринник. К.: ДВНЗ «Університет банківської справи». 2019. 311 с. /Кадикало О.І., Розділ 5
18. Субашкевич І. Р., Шпагіна А. Д. Дослідження соціально-психологічних настроїв українців у період війни. *Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського. Серія: Психологія.* № 33 (72). 2022. С. 2.
19. Кадикало О.І. Актуальні проблеми соціального захисту населення України в умовах воєнного стану. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* 2022. Том 33 (72) № 2. С. 10-14.

Інформаційні ресурси:

20. <http://www.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
21. <http://www.nbuv.gov.ua> — Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
22. <http://www.rada.kiev.ua> — Бібліотека Верховної Ради України
23. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> - Форум права (електронне наукове фахове видання)
24. *Офіційне представництво Президента України // Режим доступу: www.president.gov.ua*
25. *Урядовий портал : єдиний портал органів виконавчої влади України // Режим доступу: www.kmu.gov.ua*
26. *Верховний Суд України: інформаційний сервер // Режим доступу: www.scourt.gov.ua*

Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі

	третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.	
Обсяг курсу	Обсяг дисципліни становить <u>4</u> кредитів ЄКТС, <u>120</u> годин, з яких <u>64</u> годин становить контактна робота з викладачем (<u>32</u> годин лекцій, <u>32</u> годин практичних занять), <u>56</u> годин становить самостійна робота	
Очікувані результати навчання	<p>Після успішного вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються такі компетентності:</p> <p>СК1 1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави;</p> <p>СК 2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення;</p> <p>СК 5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.</p> <p>ПРН 2 Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення;</p> <p>ПРН 15 Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;</p> <p>ПРН 19 Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців</p>	
Ключові слова	Соціальна безпека, регіон, соціальна політика, соціальний захист	
Формат курсу	Очний	
Теми	Дивитися схему курсу	
Підсумковий контроль	Екзамен	
Пререквізити	Для вивчення дисципліни студенти потребують базових знань зі вступу до фаху, теорія і практика соціального забезпечення	
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції (оглядові, тематичні), семінарські/практичні (презентація, дискусія, відповіді на питання), виконання письмових завдань, тестування.	
Необхідне обладнання	Мультимедійний пристрій, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет	
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Форми контролю	Максимальна кількість балів
		Денна форма навчання
	Поточний контроль:	
	Активність на практичному/ семінарському занятті (опитування на семінарах, дискусії)	20 балів
	Виконання презентації по обраній темі	10 балів
	Виконання тестових завдань по темах	20
	Всього за результатами поточного контролю:	50
	Підсумковий контроль: екзамен (письмова робота)	50
	Всього	100
Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу		

	<p>оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Перескладання (модулів, контрольних робіт) відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література надається викладачем виключно в освітніх цілях, без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання літературних джерел, яких немає серед рекомендованих</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності <u>не толеруються</u>.</p>
<p>Контрольні запитання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність соціальної безпеки держави. 2. Систематизація та оцінка загроз у соціальній сфері. 3. Критерії оцінки та показники соціальної безпеки. 4. Державні соціальні стандарти та гарантії 5. Рівень життя. 6. Економічний розвиток як ключовий чинник соціальної безпеки людини. 7. Доходи та витрати від трудової діяльності. 8. Бідність та її подолання. 9. Соціальне середовище. Соціальне страхування. 10. Гендерна політика. 11. Запобігання виникнення та вирішення трудових конфліктів. 12. Етно-національні відносини. 13. Релігійні права. 14. Теоретичні засади та загальна оцінка стану соціально-трудова відносин. 15. Розвиток соціального партнерства. 16. Поняття соціальних груп, їхня класифікація. 17. Малі групи як інструмент політичного контролю, тиску та суб'єкт національної безпеки держави. 18. Великі соціальні групи як суб'єкт національної безпеки держави. 19. Сутність соціальної безпеки та соціального захисту: функції, форми та складові. 20. Принципи соціального захисту. 21. Моделі соціального захисту в державах ЄС. 22. Загальна характеристика ринку праці та її класифікація. 23. Умови збалансованості робочих місць та робочої сили. Зайнятість і її види.

	<p>24. Кількісна оцінка ефективності зайнятості.</p> <p>25. Види та форми безробіття, шляхи його зниження.</p> <p>26. Соціально-економічні індикатори рівня життя населення.</p> <p>27. Доходи населення як параметр безпеки людини.</p> <p>28. Прожитковий мінімум та нормативний споживчий кошик.</p> <p>29. Соціальний діалог та соціальне партнерство.</p> <p>30. Людський розвиток: суть та зміст.</p> <p>31. Безпека людського розвитку.</p> <p>32. Методологія визначення індексу людського розвитку</p> <p>33. Поняття організованої злочинності в контексті соціальної безпеки.</p> <p>34. Соціально-психологічна підсистема системи національної безпеки.</p> <p>35. Загальнокримінальна злочинність: соціально-психологічний аналіз</p> <p>36. Поняття безпеки особи: зміст та параметри.</p> <p>37. Національна безпека держави в системі ціннісних орієнтацій особи.</p> <p>38. Соціальний статус та соціальна роль особистості.</p> <p>39. Основні міжнародні документи про права людини як нормативна складова безпеки особи і національної безпеки держави</p> <p>40. Основні поняття та виміри екологічної безпеки.</p> <p>41. Екологічні кризи та екологічні катастрофи, їх класифікація.</p> <p>42. Екологічна безпека в системі національної безпеки. Національний інтерес у сфері екологічної безпеки.</p> <p>43. Ціннісний зміст екологічної безпеки.</p> <p>44. Екологічна безпека як предмет комплексного наукового дослідження.</p> <p>45. Принципи та пріоритети політики екобезпечного розвитку.</p> <p>46. Рівні дослідження соціальної безпеки.</p> <p>47. Пріоритетні соціальні інтереси.</p> <p>48. Соціальні загрози.</p> <p>49. Напрями забезпечення соціальної безпеки.</p> <p>50. Заходи щодо реалізації Стратегії соціальної безпеки.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література, ресурси в інтернеті	Завдання години
1	Тема 1. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК ПРІОРИТЕТНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ Сутність соціальної безпеки держави. Систематизація та оцінка загроз у соціальній сфері. Соціальна безпека та її	Лекція Практичні і Семінарські заняття	Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни»	2 год. 2 год.

	діагностика. Критерії оцінки та показники соціальної безпеки. Механізм забезпечення соціальної безпеки: сутність, функції, принципи функціонування. Державні соціальні стандарти та гарантії		силабусу: 1,4,7,12 інформаційні ресурси	
2	Тема 2. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ Рівень життя. Економічний розвиток як ключовий чинник соціальної безпеки людини. Державні соціальні стандарти та гарантії у сфері доходів населення. Доходи та витрати від трудової діяльності. Якість життя. Охорона здоров'я. Харчування. Продовольче забезпечення. Житло та умови проживання.	Лекція Практичн і/Семінар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 5,6,12,14,19 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
3	Тема 3. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА СУСПІЛЬСТВА Бідність та її подолання. Соціальне середовище. Соціальне страхування. Гендерна політика. Запобігання виникнення та вирішення трудових конфліктів. Етно-національні відносини. Релігійні права.	Лекція Практичн і/Семінар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 4,10,11,17 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
4	Тема 4. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ Демографічна ситуація. Трудова міграція. Зайнятість і ринок праці, безробіття. Епідеміологічна ситуація в Україні. Теоретичні засади та загальна оцінка стану соціально-трудова відносин. Розвиток соціального партнерства. Безпека життєдіяльності.	Лекція Практичн і/Семінар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 4,5,11,17 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
5	Тема 5. СОЦІАЛЬНІ ГРУПИ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ Поняття соціальних груп, їхня класифікація. Малі групи як інструмент політичного контролю, тиску та суб'єкт національної безпеки держави. Великі соціальні групи як суб'єкт національної безпеки держави. Соціальна напруженість як інтегральний індикатор соціальної безпеки суспільства	Лекція Практичн і/Семінар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2,4,10,16 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
6	Тема 6. ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНІ ПРОЦЕСИ Поняття та основні елементи соціальної структури в контексті забезпечення національної безпеки держави. Соціальна стратифікація та її основні	Лекція Практичн і/Семінар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу:	2 год. 2 год.

	теорії. Теорія соціальної мобільності (П. Сорокін)		2,5,13 інформаційні ресурси	
7	Тема 7. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ) Сутність соціальної безпеки та соціального захисту: функції, форми та складові. Принципи соціального захисту. Моделі соціального захисту в державах ЄС. Соціальний захист в окремих країнах ЄС та України зокрема. Поняття і види соціальних ризиків. Види та форми соціального страхування	Лекція Практичн і/Семинар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 2, 6,9,13 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
8	Тема 8. ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ Загальна характеристика ринку праці та її класифікація. Умови збалансованості робочих місць та робочої сили. Зайнятість і її види. Кількісна оцінка ефективності зайнятості. Види та форми безробіття, шляхи його зниження. Показники ефективного функціонування ринку праці	Лекція Практичн і/Семинар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 3,9,13,15 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
9	Тема 9. РІВЕНЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ: ІНДИКАТОРИ СТАНУ Й МЕТОДОЛОГІЯ ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ Соціально-економічні індикатори рівня життя населення. Доходи населення як параметр безпеки людини. Прожитковий мінімум та нормативний споживчий кошик. Соціальний діалог та соціальне партнерство. Бідність як соціально-економічне явище та шляхи її подолання	Лекція Практичн і/Семинар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 3,5,13,17 інформаційні ресурси	4 год. 4 год.
10	Тема 10. ПОКАЗНИКИ СОЦІАЛЬНОГО СТАНОВИЩА І ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ Особливості показників соціального розвитку. Людський розвиток: суть та зміст. Безпека людського розвитку. Методологія визначення індексу людського розвитку	Лекція Практичн і/Семинар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 5,6,16.17 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
11	Тема 11. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗЛОЧИННИХ ГРУП Поняття організованої злочинності в контексті соціальної безпеки. Соціально-психологічна підсистема системи національної безпеки.	Лекція Практичн і/Семинар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу:	2 год. 2 год.

	Загальнокримінальна злочинність: соціально-психологічний аналіз		11,15,17 інформаційні ресурси	
12	Тема 12. ОСОБА ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ Поняття безпеки особи: зміст та параметри. Національна безпека держави в системі ціннісних орієнтацій особи. Соціальний статус та соціальна роль особистості. Основні міжнародні документи про права людини як нормативна складова безпеки особи і національної безпеки держави	Лекція Практичн і/Семінар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 2,4,7,13 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
13	Тема 13. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ Основні поняття та виміри екологічної безпеки. Екологічні кризи та екологічні катастрофи, їх класифікація. Екологічна безпека в системі національної безпеки. Національний інтерес у сфері екологічної безпеки. Ціннісний зміст екологічної безпеки. Екологічна безпека як предмет комплексного наукового дослідження. Принципи та пріоритети політики екобезпечного розвитку.	Лекція Практичн і/Семінар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2,11,16	4год. 4 год.
14	Тема 14. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ Рівні дослідження соціальної безпеки. Пріоритетні соціальні інтереси. Соціальні загрози. Напрями забезпечення соціальної безпеки. Заходи щодо реалізації Стратегії соціальної безпеки. Механізм забезпечення соціальної безпеки. Оцінка показників соціальної безпеки України у контексті національної безпеки держави задля досягнення цілей сталого розвитку.	Лекція Практичн і/Семінар ські заняття	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 4,7,12,13 інформаційні ресурси	2 год. 2 год.
	Разом:			64 год. Лекції : 32 год. Практичн і/Семінар ські:32 год.

Доцент кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом

Оксана Кадикало